

4. Пономарева Е. Затраты на маркетинг и рекламу: как ими управлять и оптимизировать [Электронный ресурс] / Е. Пономарева. – Режим доступа: <https://www.kom-dir.ru/article/2539-zatraty-na-marketing>

5. Шиманська А. Класифікація витрат на збут промислового підприємства / А. Шиманська // Маркетинг в Україні. – 2014. - № 5. – С. 24-28

Никифорак І.І.

кандидат економічних наук, доцент

Проскурняк Х.Я.

студентка

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна

МЕТОДИКА АУДИТУ ДОТРИМАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Весь механізм системи управління підприємством залежить від облікової політики, яка визначає порядок формування інформаційного поля у системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Адже між дієвою обліковою політикою та показниками фінансової звітності дуже тісний взаємозв'язок. Тому для підприємства життєво необхідним є розробка ефективної політики в системі бухгалтерського обліку. В свою чергу, аудитор повинен вивчити дотримання обраної облікової політики під час підтвердження якості фінансової звітності.

Теоретичні узагальнення та практичні рекомендації щодо формування облікової політики підприємства здійснювали Т. В. Барановська, Є. П. Житний, Я. Д. Крупка, О. М. Петрук, М. С. Пушкар та інші. Глибокі наукові дослідження, які присвячені вдосконаленню методології та організації аудиту, проводили Ф. Ф. Бутинець, Г. М. Давидов, Л. П. Кулаковська, Т. О. Меліхова, О. А. Петрик, Н. М. Проскуріна, В. С. Рудницький, Б. Ф. Усач. Проте, не зважаючи на велику кількість досліджень, проблемні аспекти розробки оптимальної методики аудиту дотримання облікової політики залишаються не вирішеними.

Відправна точка полягає у визначенні місця та ролі облікової політики в системі надання аудиторських послуг. Адже облікова політика слугує вагомим джерелом аудиторських доказів під час здійснення аудиту фінансової звітності, а кожен елемент облікової політики виступає об'єктом такої перевірки. Проте в умовах ринкової економіки аудитори покликані не тільки висловити незалежну думку про достовірність фінансової звітності для зацікавлених користувачів такої інформації, але й надати допомогу підприємству-замовнику щодо генерування положень раціональної та ефективної облікової політики з урахуванням організаційно-технологічних особливостей діяльності.

Під час здійснення аудиту фінансової звітності, перш за все, аудитору необхідно на підставі вивчення системи внутрішнього контролю підприємства та оцінки аудиторського ризику скласти програму перевірки. У програмі аудиту відображають основні аудиторські процедури для вирішення основних завдань перевірки та джерела інформації для її здійснення. Програма аудиту слугує детальною методичною інструкцією для робочої аудиторської групи, тому у ній потрібно зазначити терміни виконання завдань та відповідальних виконавців проведення перевірки.

Програма аудиторської перевірки повинна передбачати вивчення усіх аспектів облікової політики. З цією метою необхідно:

– встановити чи знайшли своє розкриття усі аспекти облікової політики у затвердженому на підприємстві Положенні;

- визначити відповідність елементів облікової політики вимогам чинного законодавства;
- дослідити порядок дотримання елементів облікової політики у процесі ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності;
- проаналізувати показники фінансового стану та результатів діяльності підприємства, на підставі яких можна зробити висновок щодо напрямку впливу кожного елементу облікової політики.

Запропонована програма аудиту дотримання облікової політики підприємства наведена у табл. 1.

Таблиця 1

Програма аудиту дотримання облікової політики підприємства

№	Завдання аудиту	Перелік аудиторських процедур	Джерело інформації та робочий документ	Метод перевірки	Період проведення	Виконавець аудиту
1	2	3	4	6	7	8
1	Перевірка дотримання організаційного та технологічного аспектів облікової політики	Встановлення порядку дотримання посадових інструкцій, графіків проведення інвентаризацій та графіків документообігу	Установчі документи Облікова політика Посадові інструкції Робочий план рахунків Графік документообігу Графік інвентаризацій	Запит Спостереження Документальна перевірка		
2	Перевірка ефективності методологічного аспекту облікової політики	Визначення межі суттєвості Перевірка дотримання кожного елемента облікової політики щодо обліку: - основних засобів - нематеріальних активів - запасів - дебіторської заборгованості - власного капіталу та забезпечень Встановлення відповідності сум у фінансовій звітності та у Головні книзі Перевірка правильності бухгалтерських записів у журналах окремими за рахунками	Фінансова звітність Головна книга Журнали та відомості до них Первинні документи Порівняльна таблиця аудитора	Документальна перевірка Підтвердження Повторний арифметичний перерахунок		
3	Перевірка впливу облікової політики на стан та результати діяльності підприємства	Розрахунок показників фінансового стану	Фінансова звітність Головна книга Аналітичні таблиці та графіки	Аналітичні процедури		

Аудиторська перевірка передбачає збір доказів шляхом застосування аудиторських процедур та формування робочих документів, які слугуватимуть основою для визначення

суттєвості у разі виявлення помилок. Відповідно до МСА 500 «Аудиторські докази» до методів, які використовує аудитор в ході виконання перевірки належать: перевірка записів, перевірка матеріальних активів, спостереження, запити, підтвердження, перерахунок, повторне виконання та аналітичні процедури [1].

Особливості застосування аналітичних процедур описані у МСА 520 «Аналітичні процедури», які є важливими під час оцінки впливу облікової політики на показники фінансового стану підприємства та ефективності його господарювання. Окремі вчені намагаються встановити, коли найбільш доцільно використовувати аналітичні процедури. Так, Дж. К. Робертсон вважає, що їх застосування найбільш дієвим є на початковій стадії аудиту [2, с. 123], адже тоді вони дозволяють детально ознайомитись із діяльністю досліджуваного підприємства та визначити аудиторський ризик. Натомість К. І. Редченко стверджує, що «аналітичні процедури мають властивість доповнювати і посилювати ефективність аудиторських тестів та документальних перевірок» [3, с. 175].

Застосовуючи аналітичні процедури, можна виявити слабкі сторони економічного суб'єкта, знайти суперечності в інформаційних джерелах та здійснити прогнозування результатів діяльності підприємства. Призначення аналітичних процедур полягає у виявленні існуючих відхилень, кількісному їх вимірі та з'ясуванні причин таких відхилень. Тому найоптимальніше їх використовувати для підтвердження та оцінки висновків, що сформовані під час аудиту облікової політики. Сформовані рекомендації за результатами аналітичних процедур допоможуть визначити ефективність формування облікової політики через призму її впливу на фінансові показники діяльності підприємства.

Проведені дослідження показують, що уточнення структурних елементів методики аудиту облікової політики, розробка програми такого аудиту та застосування аналітичних процедур для визначення впливу облікової політики на фінансовий стан підприємства дасть підстави для вироблення ефективної стратегії господарської діяльності підприємства.

Список використаних джерел:

1. Міжнародні стандарти контролю якості, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг: видання 2010 року / Пер. з англ. мови О. Л. Ольховікова. – К.: Міжнародна федерація бухгалтерів, Аудиторська палата України, 2010. – 842 с.
2. Редченко К.І. Аудит стратегічних управлінських рішень, прогнозів та проектів: монограф. / К.І. Редченко. – Львів: Вид-во ЛКА, 2011. – 402 с.
3. Робертсон Дж. Аудит / Дж. Робертсон. – М.: KPMG, Аудиторская фирма «Контракт», 2003. – 496 с.

Романів С.Р.

кандидат економічних наук, доцент

Романів Р. В.

кандидат економічних наук, доцент

Тернопільський національний економічний університет

Тернопіль, Україна

ВНУТРІШНІЙ АУДИТ: ЙОГО ОСНОВНІ НАПРЯМКИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТОМ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Внутрішній аудит – незалежна оцінка діяльності, яка здійснюється всередині самого підприємства з ініціативи його керівництва. Внутрішній аудит – складова загального аудиту, організована на підприємстві в інтересах його власників, яка регламентується його внутрішніми документами з дотримання встановленого порядку ведення бухгалтерського